Uniwersytet Gdański

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Dydaktyka języka II, PG_00190889		
Kierunek studiów	Filologia polska (O)		
Data rozpoczęcia studiów	październik 2026 r.	Rok akademicki realizacji przedmiotu	2028/2029
Poziom kształcenia	I stopnia - licencjackie	Grupa zajęć	Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów Grupa zajęć fakultatywnych
Forma studiów	stacjonarne	Sposób realizacji	na uczelni
Rok studiów	3	Język wykładowy	polski
Semestr studiów	5	Liczba punktów ECTS	3.0
Profil kształcenia	ogólnoakademicki	Forma zaliczenia	egzamin
Jednostka prowadząca	Rektor -> Wydział Filologiczny -> Instytut Filologii Polskiej -> Zakład Polonistyki Stosowanej		
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot	dr hab. Zofia Pomirska, prof. UG	
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu		

Formy zajęć							
	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	0.0	15.0	0.0	0.0	0.0	15
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						

Aktywność studenta i liczba godzin pracy					
	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów	Udział w konsultacjach	Praca własna studenta	RAZEM
	Liczba godzin pracy studenta	15	1.0	59.0	75

Cel przedmiotu	Celem przedmiotu jest przygotowanie studentów przygotowujących się do wykonywania zawodu nauczyciela języka polskiego do opracowania i zorganizowania oraz prowadzenia zajęć z kształcenia językowego w szkole ponadpodstawowej z wykorzystaniem metod i form pracy specyficznych dla tego typu kształcenia.

Efekty uczenia się przedmiotu	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[FPL3_U07] Potrafi ocenić poziom swoich kompetencji oraz rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się i rozwoju zawodowego w zakresie językoznawstwa.	Student proponuje alternatywne koncepcje i rozwiązania w nowoczesnych formami uczenia i nauczaniem językowym; dostosowuje warsztat pracy do potrzeb, zainteresowań i doświadczeń społeczno-kulturowych współczesnych uczniów (uzdolnionych i ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi)	[SU6] demonstracja umiejętności praktycznych
	[FPL3_W12] Posiada wiedzę o kontekstach funkcjonowania literatury i języka we współczesnym świecie, obejmującą zagadnienia prawne (w tym ochronę własności intelektualnej i prawa autorskiego), ekonomiczne, społeczne oraz kulturowe, a także rozumie podstawowe tendencje rozwojowe współczesnej cywilizacji, realizujące się obszarach różnych form aktywności zawodowej i przedsiębiorczości.	Student: ma podstawową wiedzę o komunikacji językowej i kulturze języka, zna i rozumie znaczenie kształtowania językowego w budowaniu tożsamości kulturowej absolwenta szkoły ponadpodstawowej; zna zasady integracji wewnątrzprzedmiotowej i międzyprzedmiotowej, zna cele i treści dydaktyki języka z uwzględnieniem psychologicznych uwarunkowań procesu nauczania; zna różne strategie i metody pracy związane z dydaktyką języka w szkole ponadpodstawowej ,uwzgledniające polifoniczny charakter przedmiotu „język polski"; zna i rozumie metody uwzględniające potrzeby edukacyjne uczniów	[SW3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna
	[FPL3_K03] Jest gotów do przestrzegania zasad etyki zawodowej związanej z działalnością literaturoznawczą, językoznawczą i komunikacyjną oraz rozumie społeczną odpowiedzialność wynikającą z wyboru różnych form aktywności zawodowej lub przedsiębiorczości.	Student: wykorzystuje wiedzę i umiejętności językoznawcze do kształtowania postaw uczniów; dokonuje analizy własnej wiedzy i umiejętności językoznawczych i ich przydatności w odniesieniu do pojawiających się zadań i wyzwań; ma świadomość znaczenia profesjonalizmu, refleksji na tematy etyczne i przestrzegania zasad etyki zawodowej	[SK5] realizacja zadania problemowego
	[FPL3_W05] Zna i rozumie w stopniu zaawansowanym miejsce i znaczenie językoznawstwa w systemie nauk oraz o jego specyfice przedmiotowej i metodologicznej.	Student: ma podstawową wiedzę o komunikacji językowej i kulturze języka, zna i rozumie znaczenie kształtowania językowego w budowaniu tożsamości kulturowej absolwenta szkoły ponadpodstawowej; zna zasady integracji wewnątrzprzedmiotowej i międzyprzedmiotowej, zna cele i treści dydaktyki języka z uwzględnieniem psychologicznych uwarunkowań procesu nauczania; zna różne strategie i metody pracy związane z dydaktyką języka w szkole ponadpodstawowej ,uwzgledniające polifoniczny charakter przedmiotu „język polski";	[SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja

Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
[FPL3_K04] Jest przygotowany do odpowiedzialnego uczestnictwa w życiu kulturalnym i społecznym, respektując różnorodność postaw światopoglądowych i kulturowych.	Student dokonuje analizy własnej wiedzy i umiejętności językoznawczych i ich przydatności w odniesieniu do pojawiających się zadań i wyzwań; przestrzega zasad odpowiedzialnego (psychopedagogicznego, merytorycznego i metodycznego) przygotowania się do lekcji ma świadomość konieczności prowadzenia zindywidualizowanych działań pedagogicznych (dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych) w stosunku do uczniów uzdolnionych i ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi; ma świadomość znaczenia profesjonalizmu, refleksji na tematy etyczne i przestrzegania zasad etyki zawodowej.	[SK6] demonstracja umiejętności praktycznych
[FPL3_U02] Potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać i selekcjonować informacje z zakresu językoznawstwa z wykorzystaniem źródeł mówionych i pisanych dostępnych we wszystkich mediach.	Student: stosuje zasady dydaktyki języka charakterystyczne dla poziomu szkoły ponadpodstawowej; potrafi diagnozować poziom rozwoju język ucznia; potrafi tworzyć jednostki lekcyjne integrujące lekcje językowe z innymi tekstami kultury; dostosowuje warsztat pracy do potrzeb, zainteresowań i doświadczeń społeczno-kulturowych współczesnych uczniów (uzdolnionych i ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi)	[SU6] demonstracja umiejętności praktycznych

Treści przedmiotu

Problematyka kształcenia językowego w szkole ponadpodstawowej (koncepcja w podstawie progamowej i literaturze przedmiotu, podręczniki i pomoce dydaktyczne dla polonistów. Przegląd, sposoby tworzenia warsztatu nauczycila polonisty i refleksja dydaktyczna).

Rodzaje ćwiczeń językowych powiązanych z czytaniem i przetwarzaniem różnych typów tekstów (stylizacja językowa, manipulacja językowa, retoryka, terminologia naukowa). Problematyka kształcenia stylu (w powiązaniu mówieniem i pisaniem wybranych form wypowiedzi). Jak językoznawca czyta poezję.

Zagadnienia kultury języka: ortografia i interpunkcja, formatowanie tekstów pisanych maszynowo, tworzenie przypisów i bibliografii.

Planowanie lekcji z kształcenia mówienia i pisana różnych form wypowiedzi przewidzianych w programach szkolnych szczególnie w zakresie kształcenia umiejętności pisania rozprawki i publicznego referowania.

Planowanie ćwiczeń, cyklu ćwiczeń i lekcji z kształcenia językowego (wiedzy o języku i ćwiczeń w mówieniu i pisaniu różnych form wypowiedzi przewidzianych w programach szkolnych). Samodzielne prowadzenie lekcji w szkole ponadpostawowej przez studenta po uprzednim opracowaniu scenariusza lekcji (opis czynności ucznia i zapis toku lekcji jako systemu ćwiczeń).

Wymagania wstępne i dodatkowe

Zajęcia w ramach wybranej przez studenta specjalności nauczycielskiej.

Sposoby i kryteria oceniania osiąganych efektów uczenia się

Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej
egzamin	50.0%	100.0%

Zalecana lista lektur	Podstawowa lista lektur	Białek K., Czytanie tekstów argumentacyjnych w szkole, Wyd. Universitas, Kraków 2020. Horwath E., Teorie językoznawcze w szkolnej dydaktyce, [w:] Szkolna polonistyka zanurzona w języku, red. A. Janus Sitarz, E. Nowak, Kraków 2014, s. 63 85. Lewińska, A., Rogowska-Cybulska E., Uczeń wobec intertekstualności poezji (na przykładzie wiersza Janusza Stanisława Pasierba Sykstyna), Język, Szkoła, Religia 2016, R. 11, nr 1, s. 55-70, https://czasopisma.bg.ug.edu.pl/index.php/JSR/article/view/531/202 . Chmiel M., Lewińska A., Funkcjonalne/niefunkcjonalne wykorzystywanie terminów historyczno- i teoretycznoliterackich w pracach pisemnych maturzystów, [w:] Pragmatyczne aspekty tekstu i dyskursu, red. B. Matuszczyk, Gdańsk, 2011, s. 159170. Kapela-Bagińska B., (Wy)Grać na polskim! - gry dydaktyczne jako metody wspomagające proces edukacji na różnych etapach kształcenia, W: Edukacja polonistyczna jako zobowiązanie : powszechność i elitarność polonistyki / Jaskółowa Ewa [i in.] (red.), Prace Naukowe Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, 2016, vol. 2, Katowice, Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego, s.177-188. Nocoń J., Lingwodydaktyka na progu XXI wieku. Konteksty koncepcje dylematy, Opole 2018. Nowak E., Świadomość językowa w interpretacji tekstu literackiego, [w:] Szkolna polonistyka zanurzona w języku, red. A. Janus Sitarz, E. Nowak, Kraków 2014. Pawłowska R., Metodyka ćwiczeń w czytaniu, Gdańsk 2003. Pawłowska R., Szkolne teksty staropolskie jako źródło wiedzy o kulturze średniowiecza, [w:] O porozumieniu językowym w nauce i szkole, red. A. Lewińska, J. Pomierska, Gdańsk 2005. Pomirska Z., Zmiana czy długie trwanie? Dylematy związane z metodami kształcenia językowego, [w:] Edukacja polonistyczna. Metamorfozy kontekstów i metod, red. M. Karwatowska, L. Tymiakin, Wyd. UMCS, Lublin 2017, ISBN 978-83-7784-979-8, s. 253 263. Rypel A., Wychowanie językowe, czyli jak scalić rozproszoną świadomość językową, [w:] Język a Edukacja 3. Świadomość językowa, red. J. Nocoń, A. Tabisz, Opole 2014, s. 53 - 62. Szymańska M., Między nauką o języku a rozwijaniem języka : koncepcje kształcenia językowego na przełomie XX i XXI wieku, Kraków 2016 (zob. repozytorium). Podstawa programowa dla szkoły branżowej, liceum i technikum (Dz. U. 2018, poz. 467). Wybór podręczników szkolnych np. epodreczniki.pl.

Uzupełniająca lista lektur	Dyduchowa A., Metody kształcenia sprawności językowej 1, Nowa Polszczyzna" 2004, nr 5 oraz tejże, Metody kształcenia sprawności językowej 2, Nowa Polszczyzna" 2005, nr 1. Horwath E., Kształcenie językowe. Od wiedzy do kompetencji, [w:] Edukacja polonistyczna wobec trudnej współczesności, Kraków 2010. Kapela-Bagińska Beata, Kognitywne czytanie poezji w szkole: Stanisław Barańczak "Południe", W: Adaptacje: szkolne użycia ponowoczesnych (anty)teorii literatury / Tomaszewska Grażyna, Szczukowski Dariusz (red.), Ponowoczesna Dydaktyka Polonistyczna. Teoria i Praktyka, 2018, nr 2, Gdańsk ; Sopot, Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego, s.137-153. Koc K., Sztuka mówienia, słuchania, pisania i czytania, [w:] Innowacje i metody. W kręgu teorii i praktyki, pod red. M. Kwiatkowskiej Ratajczak, Poznań 2011. Lewińska A., Rogowska-Cybulska, Czy tylko niebo spamięta? Konteksty interpretacyjne w szkolnej lekturze Cmentarzy nad Dunajcem Janusza St. Pasierba, Język-Szkoła, Religia 2017, R. 12, nr 4, s. 53-64 http://czasopisma.bg.ug.edu.pl/index.php/JSR/article/view/958/781. Lewińska A., Rogowska-Cybulska E., O modelu komunikacji językowej wpisanym w testy gimnazjalne, [w:] Istnieć w kulturze. Między teorią a praktyką edukacyjną, red. M. Święcicka, D. Jastrzębska-Golonka, A. Rypel, Bydgoszcz 2010, s. 297308 (ISBN 978-83-7096-775-8). Nocoń J., Wiedza o języku czy wiedza językowa? - o uczeniu gramatyki w szkole, "Polonistyka" 2009, nr 8, s. 10-16. Kłakówna Z. A., Kształcenie językowe jako rozwijanie kulturowej kompetencji, [w:] Wiązanie kształcenia językowego z literacko-kulturowym w gimnazjach i liceach, red. Z. Uryga, R. Jedliński, M. Sienko, Kraków 2007, s. 37 50. Kowalikowa J., W poszukiwaniu koncepcji kształcenia językowego czyli co trzeba zmienić w szkolnym kształceniu językowym, by stało się ono skuteczne [w:] Polonistyka dziś kształcenie dla jutra, t. 3, Kraków 2014, s. 25 36. Kowalikowa J., Kształcenie językowe. Teoria dla praktyki, [w:] Polonista w szkole. Podstawy kształcenia nauczyciela polonisty, Kraków 2004, s. 85 124. Kowalikowa J., Synowiec H., Wiązanie treści językowych z literacko-kulturowymi. Przesłanki i dylematy, [w:] Wiązanie kształcenia językowego z literacko-kulturowym w gimnazjach i liceach, red. Z. Uryga, R. Jedliński, M. Sienko, Kraków 2007, s. 10 19. Nocoń J., Uczenie o języku polskim po 1998 roku programy i koncepcje dydaktyczne, [w:] Uczeń w świecie języka i tekstów, pod red. J. Nocoń, E. Łuckiej Zając, Opole 2010, s. 27 37. Podracki J., Dydaktyka składni polskiej, Warszawa 1989 (lub następne: Składnia polska). Kapela-Bagińska B. Zieliński T., Nauka o języku w ćwiczeniach maturalnych, Warszawa 2016. Kowalikowa J., Od języka do literatury od literatury do języka, [w:] Szkolne spotkania z literaturą, red. A. Janus Sitarz, Kraków 2007, s. 129 159.

		zdania, od zdania do słowa. [w:] Szkolna polonistyka zanurzona w języku, red. A. Janus Sitarz, E. Nowak, Kraków 2014, s. 17 43. Kowalikowa J.: Od słowa do zdania, od zdania do tekstu od tekstu do Niebrzegowska-Bartmińska S., Działania na tekście, [w:] Polonistyka dziś kształcenie dla jutra, t. 3, Kraków 2014, s. 50 66. Udzik B., "Rozważ i uzasadnij". Struktury argumentacyjne w rozprawkach maturalnych (na poziomie podstawowym), Poznań, 2019. ss. 358 (wybrane rozdziały). Z uczniem pośrodku. Podmiotowa dydaktyka literatury, języka, kultury, Kraków 1999 (część: Kształcenie językowe).
	Adresy eZasobów	
Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania	W jaki sposób analizować literaturę poprzez język?	
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy	

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.